

baptria

Suomen Perhostutkijain Seura r.y.
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland r.f.

VOL 5 1980 NO 2

Jorma Kyrki ja Pekka Tokola: Hailuodon perhosfauna pikku- perhoskokouksen 27.6. - 1.7.1979 aikana	17
Markku Huttunen: Elachista-kasvatuksista	31
Hannu Saarenmaa: Onko Cosmotriche lunigeralla kaksi alalajia Suomessa	41
Vesa Varis: Muutoksia Suomen perhosten luetteloon	38
Tiedonantoja	40
Onnittelut kunniapuheenjohtajalle	45
Suomalaisen perhostutkimuksen vuosipalkinto	45
Kokousselostuksia (EML)	46
Jäsenistö	50
Tiedotuksia jäsenille	36, 49, 50, 52

BAPTRIA

VOL 5 1980 NO 2

Julkaisija:

Suomen Perhostutkijain Seura ry.
Lepidopterologiska Sällskapet i Finland rf.
Vyökatu 9 B 13, 00160 HELSINKI 16

Toimituskunta:

Martti Attila, päätoimittaja
Erkki M. Laasonen
Vesa Varis
Magnus Landtman

Ilmestyminen: 4 numeroa / kalenterivuosi

Julkaisu toimii yhdyssiteenä julkaisijaseuran jäsenten ja eräiden tieteellisten seurojen ja laitosten välillä kuten seuran aiemmin julkaisemat kiertokirjeet. Tarpeen vaatiessa lähetetään muita tiedotuksia sisältäviä kirjeitä jäsenille. Julkaisu sisältää seuran kuukausi-kokousten tieteellisen aineiston, kuten esitelmien lyhennelmät ja tiedonannot ym sekä seuran toimintaan liittyvät ilmoitukset ja tiedustelut. Kokouskutsut ja ennakotiedot ohjelmista ilmoitetaan tämän lehden palstoilla.

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry.
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf.

Kokoukset:

Varsinaiset kokoukset pidetään yleensä kuukauden toisena keskiviikkona, paitsi tammi- ja syyskuussa kolmantena, kuitenkin kesäkuukausia lukuunottamatta, Eläinmuseon suuressa luentosalissa klo 19.15 lähtien. Nuorisijaoston kokoukset ovat aina viikkoa ennen seuran varsinaisia kokouksia samassa paikassa, kuitenkin klo 18.30 lähtien. Tarkemmat tiedot kokouksista ilmoitetaan jäsenille Baptrian osastossa »tulevia kokouksia».

Johtokunta:

Puheenjohtaja: Kauri Mikkola (työ: P. Rautatiekatu 13, 00100 Hki 10 puh. 90-4027 251)
Varapuheenjohtaja: Ilkka Jalas (Topeliuksenkatu 3 a A 12, 00260 Hki 26 puh. 90-493 940)
Sihteeri: Erkki M. Laasonen (Vyökatu 9 B 13, 00160 Hki 16 puh. 90-630 395)
Rahastonhoitaja: Jorma Wettenhovi (Haapasaaarentie 9 C 326, 00960 HKI 96, puh. 90-314 239, posti siirtotili n:o 26858-3)
Antti Aalto (Tuomentie 5 A 3, 05840 Hyvinkää 4 puh. 914-208 85)
Martti Attila (Ratavartijankatu 4 E 99, 00520 Hki 52 puh. 90-143 384)
Magnus Landtman (Brändö parkvägen 44 A, 00570 Hfors 57 tel. 90-689 242)

Muut virkailijat:

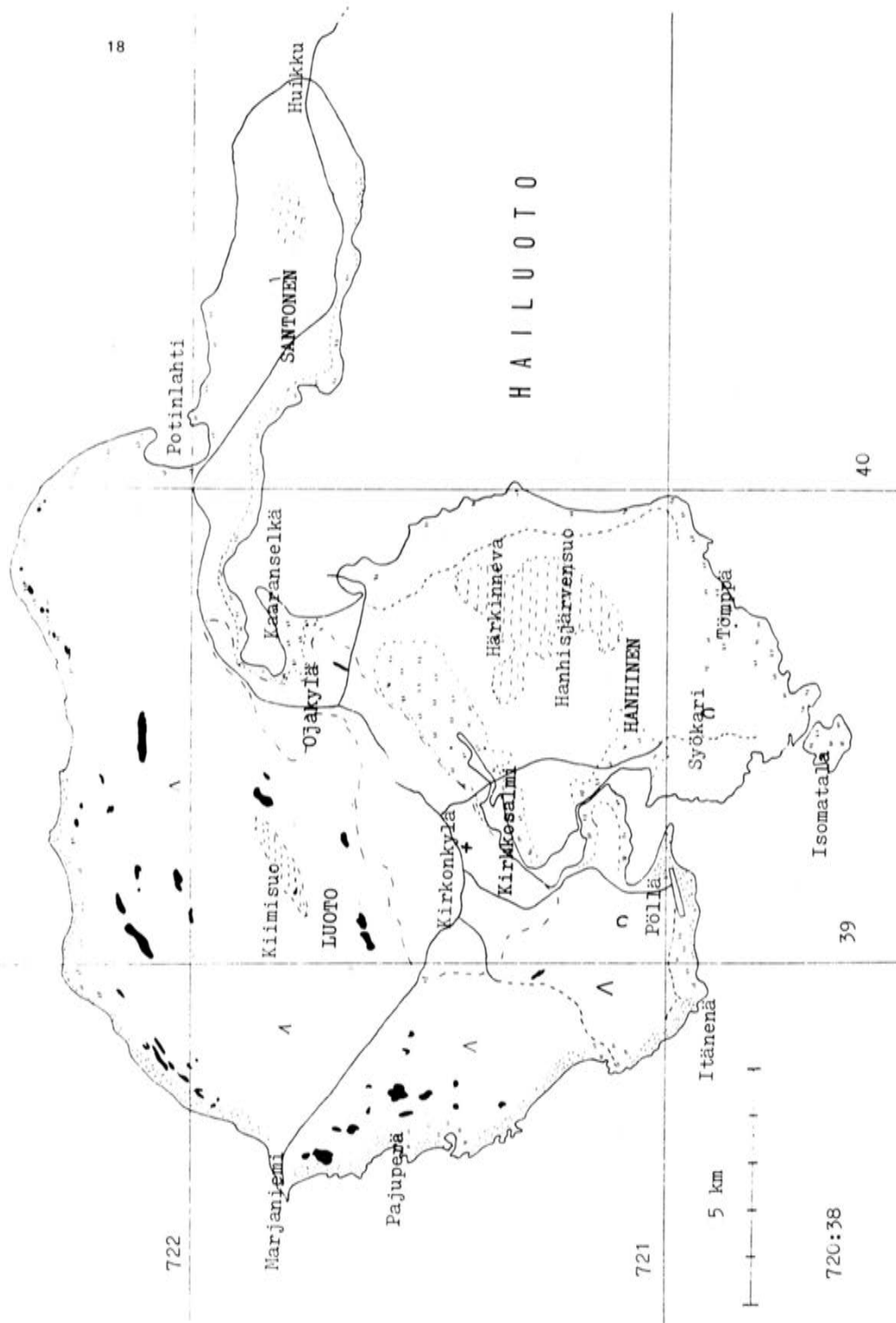
2. sihteeri: Henry Holmberg (Vainiotie 26, 00700 Hki 70 puh. 90-354 981, jäsenluettelo-, postitus- ja arkistoasiat)
Tiedonantosihteeri: Vesa Varis (Hyönteismuseo, P. Rautatiekatu 13, 00100 Hki 10 puh. 90-4027 264 virka-aikana)
Kirjastonhoitaja: Erkki Franssila (kokousten edellä; kaukolainatilaukset osoitteella: Sulkapolku 6 B 35, 00350 Hki 35)
Keräilytarvikkeiden välittäjä: Ilkka Kontuniemi (kokousten edellä; postitilaukset osoitteella: Henrik Borgströmin tie 5 B 16, 00840 Hki 84 puh. 90-698 4293)
Nuorisijaoston puheenjohtaja: Kaj Savonius (Marja Jotunin tie 6 B 9, 00400 Hki 40 puh. 90-583 001)
Nuorisijaoston sihteeri: Jarmo Laitinen (Apollonkatu 3 C 21, 00100 Hki 10 puh. 90-445 585)
Baptrian toimitus: Martti Attila (Ratavartijankatu 4 E 99, 00520 Hki 52 puh. 90-143 384 tai 90-191 2759 tai 90-191 2764)

**HAILUODON PERHOSFAUNA PIKKUPERHOSKOKOUKSEN
27.6. - 1.7.1979 AIKANA**

Jorma Kyrki ja Pekka Tokola

Hailuodon pikkuperhoskokoukseen kesäkuun loppupäiviksi 1979 kerääntynyt edustava mikrolepidopterologijoukko onnistui löytämään saarelta ainakin yhtä edustavan pikkuperhossaaliin. Muutaman huippuharvinaisuuden löytyminen tosin keskitti keräilyn varsin yksipuolisesti kahdelle biotoopille, merenrantaniityille ja hietikoille, joten pikkuperhosten kokonaislajimäärä jäi 164:ään. Suurperhosia kertyi niitäkin 102 lajia.

Hailuoto on Perämeressä Oulun ulkopuolella noin 10 km etäisyydellä mantereesta sijaitseva saari. Luoto, kuten sitä paikkakunnalla yleisesti nimitetään, on maaperältään hiekkaa ja hietaa. Itä-länsi-suunnassa saaren suurin pituus on noin 24 ja etelä-pohjois-suunnassa noin 18 kilometriä. Se laajenee jatkuvasti maankohoamisen vaikutuksesta, ja varsinaisen rantaviivan sijaintia on alavilla rannoilla melkein mahdoton määritellä. Rantaviivaa lienee kaikkiaan noin 90 km ja ranta-alueita useita kymmeniä neliökilometrejä. Saaren länsi- ja pohjoisosassa vallitsevat hiekkarannat. Pääosa laajoista rantaniityistä sijaitsee saaren etelä- ja itäosassa, valtakasveinaan on sarat ja heinät. Laajoja ruovikoita löytyy Hanhisen ja Hailuodon aikanaan erottaneen Kirkkosalmen alueelta. Ranta-alueisiin liittyvät myös suolakomaat, joita on Potinlahden kaakkoispuolella sekä saaren eteläkärjessä Tömpässä ja Isollamatalalla. Suolakoiden tyypillisiä kasveja ovat mm. rönsysorsimo (*Puccinellia phryganodes*), suolasolmukki (*Spergularia marina*) ja suolayrtti (*Salicornia europaea*), joista ainakin viimeksimainittua elää pari harvinaista pikkuperhosta. Luoteis- ja pohjoisrannalla on merestä irti kuroutuneita reheväkasvuisia rantalampia, *Salsolysata lemna* -koisan tumman pohjoisen värimuodon tyypillisiä asuinpaikkoja.

Metsät ovat Luodon länsi- ja pohjoisosassa melkein yksinomaan kuivia jäkälättyypin männiköitä. Santosessa on enemmän myös tuoreita kankaita, jotka näkyvät kuusen, koivun ja haavan runsaampana esiintymisenä. Rantaniittyjen metsittyessä syntyy yleensä pajukkovaiheen jälkeen leppää kasvavia rantalehtoja tai veden vaivaamilla paikoilla lehtokorpia.

Soiden osuus Hailuodon pinta-alasta on melko pieni. Laajimmat suot ovat Hanhisjärvensuo - Härkinneva Hanhisessa ja Kiimiso Kirkonkylän pohjoispuolella. Mutta lukuisat pikkusuot, pikkujärvet, nevat, rämeet ja korvet eri puolilla saarta tekevät sen luonnon kiintoisan vaihtelevaksi.

Asutus ja viljelys ovat keskittyneet saaren halki kulkevan päätien tuntumaan. Täällä on tienvarsilla mielenkiintoisia kuivia tai jopa erittäin kuivia niittyjä. Kulttuurivaikutus on lisääntynyt saarella voimakkaasti sen jälkeen kun maatielauttaliikenne Oulunsalosta toistakymmentä vuotta sitten aloitettiin. Nykyisin saaren hiekkakankailla risteilee henkilöauton ajettavien metsäteiden verkosto, jota pitkin on mahdollista päästä melkein pä saaren joka kolkkaan.

Hailuodon perhoslajisto tunnettiin ennen pikkuperhoskokousta tyydyttävästi. Pikkuperhosten lajimäärä 303 oli hieman yli puolet Pohjois-Pohjanmaan eteläosan kokonaislajimäärästä, ja suurperhosluetteloonkin oli saatu noin 220 lajia. Lajimäärät perustuvat julkaistuihin tietoihin, muihin havaintoihin sekä mm. kolmen vuoden valorysäpyyntiin Marjaniemessä. Kokouksen aikana tavatut 49 uutta pikkuperhos- ja 22 suurperhoslajia nostavat saarelta tavattujen perhoslajien määrän 594:ksi.

Keräily Hailuodossa keskittyi kolmelle alueelle: majaan paikkana toimineen Marjaniemen ympäristöön, Pöllään pienlentokentän hietikoille sekä Potinlahden rantaniityille ja suolakkomaille. Jonkin verran kerättiin Itänenässä, Pajuperässä ja Kirkonkylällä ja yhden retken varaan jäivät Syökari - Isomatala sekä Kaaranselkä. Aktiivisin keräily keskittyi siis erilaisille ranta-alueille ja metsä- ja suobiotoopit "unohdettiin" melkein kokonaan.

Kokouksen aikana havaittujen pikku- ja suurperhoslajien luettelot on koottu yhtenäiskoordinaatiston perusruudittain Suomen perhosten luettelon (1977) nimistöä ja järjestystä noudattaen. Runsaustiedot rajoittuvat muutamaankymmeneen eri tavoin mielenkiintoiseen pikkuperhoslajiin. Numeeristen yksilölukumäärien lisäksi runsautta on arvioitu neliportaisen asteikon avulla: + = yksittäin (1-5), ++ = 6-30, +++ = 31-150, ++++ = erittäin runsaasti (satoja-tuhansia). Lajinimen edessä oleva + -merkki kertoo, ettei lajia ole aikaisemmin ilmoitettu Hailuodosta ja ++ -merkki, että havainto on ensimmäinen Pohjois-Pohjanmaan eteläosan alueelta. Toukkahavainnot on merkitty taulukkoon L -kirjaimella.

"MIKROT"	720:30	720:39	721:30	721:39	721:40	runsaus
M. sureatella	0			0	0	
T. mediofasciella			0		0	++
+S. repentiella		0			0	++
L. oehlmanniella	0	0	0	0	0	
+L. praelatella				0		+
+L. capitella		0			0	
+A. croesella		0			0	
+H. resplendella	0	0				
+A. statices	0					
T. tubulosa		0	0		0	
+P. casta					0	
+T. fulvimitrella					0	
N. cloacellus					0	
M. rusticella			0			
M. weaverella			0			
M. spilotella					0	
B. cristatella	0			0		
+B. demaryella					0	
C. betulicola		0				
+P. loganella		0			0	
P. betulae		0				
P. scoticella			0			
+P. corylifoliellus		0			0	
P. salictellus		0			0	
+P. ulmifoliellus					0	
P. strigulatellus		0	0		0	
P. quinqueguttellus		0			0	+++
P. froelichiellus		0			0	
G. haworthana					0	
A. pygmaeana			0			
A. conjugella			0		0	
S. caesiella		0				
P. conspersella		0				
+O. piniariellum			0			
P. xylostella		0	0	0		

	720:30	720:39	721:30	721:39	721:40	rursus
+C. orbitella					o	
+C. binderella					o	
C. arctostaphyli			o			+
C. spissicornis			o		o	
+C. albidella	o				o	
C. adjunctella	o	o	o		o	
C. glaucicolella		o	o		o	
C. alticolella		o	o		o	
C. taeniipennella			o		o	
C. versurella			o			
+C. laripennella			o		o	
+C. therinella			o			
+C. striatipennella	o					
+E. albifrontella			o			
E. apicipunctella				o	o	
++E. ? ingvarella					o	4
+E. ponerana				o		
E. pulchella		o		o	o	
++E. vonschantzi					o	n. 70
E. subalbidella	o		o	o		
B. serpicornis			o	o		++
+B. eleochariella					o	+
P. bicostella			o			
S. stipella	o		o			
Pseudatemelia sp.					o	
+E. superbella		o				n. 100
T. notatella					o	
T. proximella	o	o	o		o	
T. diffinis	o	o		o		
B. umbrosella	o	o	o			+++
B. similis		o	o			
E. plantariella	o	o				
E. purpurella	o	o		o		+++
+C. lugubrella			o		o	
C. violacea	o	o	o	o		++++

	720:30	720:39	721:30	721:39	721:40	rursaus
C. continuella			o	o		
A. velocella	o	o	o	o		
N. infernalis	o	o	o		o	
N. ericetella			o			
F. incomptella	o				o	
S. atriplicella			o			
A. karvoneni	o	o	o		o	+++
+S. cinctella			o			
+M. locupletella				o		+
M. raschkiella			o			
M. idaei			o		o	
P. latreillella			o		o	
S. potentillae			o	o		+
S. musculana	o		o		o	
A. viburnana				o	o	
+A. unitana				o	o	
C. senecionana	o		o			
C. spectrana					o	
P. gnomana					o	
+E. grotiana				o		
+P. conwagana			o			1
+E. ministrana		o	o		o	
C. bergmanniana			o			larva
A. maccana	o					
C. rosaceana	o		o			
+O. ledianus			o	o		
O. umbrosanus			o		o	
O. mygindanus	o				o	
O. arbutellus	o		o			
+O. tiedemannianus					o	+
O. lacunanus	o	o	o	o	o	
O. bifunctanus	o	o	o			
O. metallicanus					o	

	720:38	720:39	721:38	721:39	721:40	runseus
O. schultzeianus	o		o	o		
O. undulana		o	o	o	o	
A. infida	o	o	o	o	o	
A. sauciana		o				
+E. marginana		o				o
B. lanceolata		o	o	o	o	
B. furfurana					o	
A. uncella	o				o	
A. unguicella	o	o	o	o		
A. geminana	o	o	o	o	o	
A. subarcuana		o	o			
A. badiana	o	o	o		o	
A. paludana	o		o	o	o	++++
A. myrtillana	o		o			
E. subocellana			o			
+E. bilunana		o				
E. demarniana		o				
E. imundana	o		o		o	
E. tetraquetra		o	o	o	o	
E. gimmerthaliana		o			o	
E. cynosbatella				o		
E. uddmanniana					o	
+E. cana	o		o			
E. obumbratana			o		o	
B. turionella		o	o			
+R. pinivorana	o	o	o			
P. resinella	o	o				
+P. obscurens		o				+
+C. cognatana					o	
C. coniferana		o	o			
C. orobana	o		o	o	o	
C. compositella			o			
+D. obscuratana	o		o	o		

	720:30	720:39	721:30	721:39	721:40	rursaus
D. pueneeana			0			
D. agilana			0	0		
F. vectisana	0	0	0	0	0	
+A. cnicana			0			
++A. margaritana		0				1
A. smeathmanniana	0	0	0	0		
C. nana	0	0		0	0	
+C. phragmitellus	0	0	0	0	0	
C. culmella (= hortuella)	0	0	0	0	0	
+C. pascuellus	0				0	
C. alienellus			0	0		
C. pratellus (= dumetellus)	0		0	0		
C. nemorellus	0	0	0	0	0	
C. perlellus		0	0			
P. aridella			0		0	
+E. alpina			0			1
++E. aenealis		0				1
M. pandalis				0	0	
++P. perlucidalis			0			1
O. fuscalis	0	0	0	0	0	
A. lotella			0			
M. tetricella					0	
D. abietella			0			
I. fusca		0	0			
++E. elutella			0			1
P. pallidactyla			0	0	0	
L. scarodactylus	0	0	0			
L. osteodactylus	0		0	0	0	
lajeja	53	64	95	46	00	

Yhteensä 164 lajia

"MAKROT"	720:38	720:39	721:38	721:39	721:40
+L. sinapis		o			
L. phlaeas			o		
H. virgaureae				L	
P. argus	o		o	o	
L. idas					o
C. semiargus		o		o	
P. icarus		o	o	o	o
B. ino				L	
C. selene		o	o	o	
C. pamphilus			o	o	
C. tullia	o	o		o	o
+T. crataegi		L			
+M. rubi		o			
F. lacertinaria		o			o
+D. falcataria		o			o
O. duplaris	o	o	o	o	o
T. griseata			o	o	o
S. ternata	o	o	o	o	
S. immorata	o		o	o	o
S. floslactata			o		
I. serpentata			o		
I. pallidata			o		
I. sylvestraria	o				
O. vittata				o	
X. spadicearia		o			
+X. ferrugata			o		
X. montanata	o	o	o	o	o
E. alternata	o	o	o	o	o
+E. corylata		o		o	o
H. impluviata	o	o	o	o	o
H. ruberata	o			o	
C. lapidata					L
S. luctuata			o		
+P. affinitata	o	o			

	720:38	720:39	721:38	721:39	721:40
P. alchemillata	o		o		o
P. albulata		o	o		o
P. didymata		L		L	
E. plumbeolata		o			o
+E. abietaria		o	o		
+E. valerianata				o	o
+E. pygmaeata					o
E. centaureata		o	o		
E. satyrata		o	o	o	o
+E. assimilata			o		
E. vulgata	o	o			o
E. denotata			o		
E. subfuscata		o			
E. succenturiata			o		
E. nebulata		o			
+H. flammeolaria					o
+L. sexalata					o
L. marginata	o	o			o
S. notata		o			o
S. dentaria		o	o		
O. bidentata				o	
E. atomaria	o	o	o		o
B. piniarius	o		o		
C. pusaria	o	o	o	o	o
C. exanthemata			o	o	o
E. ziczac					o
+P. capucina		o			
+P. palpinum		o			
C. pigra		o			
O. antiqua					L
L. salicis		o			
T. senex	o	o			o
P. plantaginis					o
+D. sannio	o	o			
+P. fuliginosa					o

	720:38	720:39	721:38	721:39	721:40
E. cursoria		L	L		
O. praecox			L		
S. suecica			(L)		
D. mendica		o	o		
+D. rubi		o			
+M. thalassina				o	
+M. suasa			o		
M. pisi			o		
M. biren			o		
C. graminis	L				L
O. gothica		L			
M. impura			o		
M. obsoleta		o	o		
H. iris		L			
L. lamda		L			
X. vetusta					L
E. adusta		o	o		
A. chi		L			
S. albovenosa		o			
A. leporina		o			
A. menyanthidis			o		
A. auricoma			o		
H. rectilinea		o	o		
A. crenata		o	o		
P. elymi			o		
C. morpheus	o	o	o		o
+C. maritima	o	o		o	o
A. pallustris		o		o	o
A. lepigone		o	o		o
+E. uncula		o	o		
C. mi					o
E. glyphica		o	o	o	o
P. tentacularia	o	o		o	o
lajeja	23	57	49	30	41
Yhteensä 102 lajia					

Aikaisemmin vain Perämeren Ruotsin puoleiselta rannikolta tunnettu *Elachista vonschantzi* löytyi nyt ensi kerran Suomesta, Hailuodon Potinlahden rantaniityltä, missä laji lenteli *Calamagrostis stricta* (= *neglecta*) -vyöhykkeessä. Luhtakastikkaa on myös Ruotsissa epäilty lajin ravintokasviksi Samalta paikalta löytyi niityn metsän rajasta toinenkin hieno *Elachista* -laji (4 yks.), joko *E. ingvarella* -lajin eteläinen muoto tai tälle läheinen itsenäinen laji. Rantaniittyjen rantanätkelmäkasvustoissa lenteli yleisenä *Ancylis paludana* -kääriäinen, joka pari vuotta aikaisemmin oli löytynyt Hailuodosta maalle uutena. Pienen harjoittelun jälkeen alkoi lajin erottaminen läheisestä *A. badiana* -lajista sujuu. Samoista kasvustoista löytyi jokunen *Syncopaema karvoneni* -lajin myöhäinen yksilö. Muutamit keräilijät etsivät luhtakuusiota (*Pedicularis palustris*) kasvavilta niitynkohdilta *Endothenia marginana* -kääriäisen pohjoista tummatakasiipistä muotoa, mutta vain kaksi yksilöä talletettiin.

Pöllän hietikoiden hanhenpaju (*Salix repens*) -matoilta lähdettiin ensimmäin lajeja *Stigmella repentiella* ja *benanderella* sekä *Phyllonorycter quinqueguttellus* (tätä ei löytynyt). Yllätykseksi muodostui *Eulamprotes superbella*, laji jota Suomesta ennestään oli alle 10 yksilöä: W. Nylanderin 1840-luvulla Oulun tienoilta keräämien lisäksi muutama Hankoniemeltä. Kirjallisuuden mukaan *E. superbella*-lajin ravintokasvi on ajuruoho (*Thymus serpyllum*), jota Oulun seuduilla ei kasva. Nyt selvisi, että ajuruoho ei ole lajin ainoa ravintokasvi. Enimmät yksilöt haavittiin Hailuodossa hanhenpajulta ja joitakin saatiin variksenmarjalta (*Empetrum*), avoimen hietikon parhaiten suojaa antavilta patjakasveilta. Lajin biologia tulisi selvittää; lieneekö kysymyksessä oligofagi hietikkolaji tai ehkäpä lähisukuisen *E. wilkella* -lajin tavoin jollain hietikkojen kohokkikasvilla (*Caryophyllaceae*) elelijä. Hietikon heinätuppaiden ympärillä parveili hyvin runsaana *Chionodes violacea* ja vähälukuisimpina *Bryotropha* -lajit *purpurella* ja *umbrosella*.

Maakunnalle, siis Pohjois-Pohjanmaan eteläosalle uusia lajeja olivat *Elachista vonschantzi* ja *ingvarella* -lajien lisäksi kuusi eteläistä lajia: *P. conwagana*, *A. margaritana*, *E. aenealis*, *P. perlucidalis* ja *E. elutella*. Kutakin tavattiin vain yksi yksilö, tosin melko tyypillisistä biotoopeista, joten jotkut niistä kuulunevat Hailuodon vakituiseen lajistoon. *O. tiedemannianus*-lajia tavattiin joitakin yksilöitä ja laji löytyi heti kokouksen jälkeen myös lähimantereelta Kiimingistä, joten sen paikallisuutta ei ole syytä epäillä. Muut Hailuodosta aikaisemmin ilmoittamattomista 49 pikkuperhoslajista ovat enimmäkseen lähimantereella yleisiä tai ainakin vakituisesti esiintyviä lajeja. Mielenkiintoista oli aikaisemmin vain Pohjois-Suomen sisäosien soilta tunnetun *Eudonia alpina* -lajin löytyminen hyvin mereisistä ympäristöstä pikkusuolta Pajuperän lähistöltä.

Kaikkia etsittyjä lajeja ei sentään löydetty. *Elaphidion krogeri* jäi löytymättä mahdollisesti väärän ajankohdan vuoksi, oululaiset yksilöt on nimittäin talletettu jo ennen kesäkuun puoltaväliä. *Scrobipalpa salinella* taas ei ollut vielä aloittanut lentoaan. *Holcocera inunctella*-lajin etsiminen jäi; päälentoajan tiedettiin alkavan vasta myöhemmin heinäkuussa.

Suurperhosista riittänee yksi kommentti: kun viimeiset vieraat olivat lähteneet Perämeren tutkimusaseman pihasta kuoriutui kokouksen jälkiä selvittelevien oululaisten järjestäjien iloksi tiettävästi ensimmäinen kasvatettu *Spaelotis suecica*, jonka toukan Pekka Tokola oli löytänyt aikaisemmin kesäkuussa Marjanien rantaohietikolta sarjakeltanon (*Hieracium umbellatum*) alta piilottelemasta.

FJÄRILFAUNAN PÅ KARLÖ (HAILUOTO) UNDER SMÅFJÄRILSMÖTET 27.6.-1.7.1979

Karlö är en i Bottenhavet 10 km utanför Uleåborg belägen ö vars längd i öst-västlig riktning är 24 km samt bredd i nord-sydlig riktning är 18 km. Jordgrunden är sandig och landhöjningen kraftig varför strandlinjen är svår att bestämma på de låglänta stränderna.

Strandlinjen är ungefär 90 km och sandstränderna dominerar i väster och norr. De vidsträckta strandängarna befinner sig mestadels i östra och södra delen samt är huvudsakligen bevuxna med starr och gräs. Skogarna i norr och väster är nästan uteslutande tallskogar av renlavstyp. I Santonen i öster finns momarker där gran, björk och asp förekommer något rikligare. Då strandängarna övergår i skogsmark uppkommer efter videstadiet albevuxna strandlundar. Kärren på Karlö är små, men tillsammans med sumpmarkerna och småtjärnarna gör de terrängen omväxlande.

Bosättningen och odlingsmarkerna koncentrerar sig kring huvudvägen som löper genom ön och kulturinflytandet har kraftigt ökat sedan vägfärjförbindelsen mellan Oulunsalo och Karlö inleddes för över 10 år sedan. Längs vägen finns intressanta torra ängsmarker och det med bil farbara skogsvägsnätet når snart nästan varje del av ön.

Totalantalet småfjärilsarter stannade vid 164 då samlandet främst koncentrerades till strandängar och sandmarker p.g.a. att några storsällsyntheter anträffades på dessa biotoper. Storfjärilar anträffades 102 arter.

Karlös fjärilsfauna innehöll 303 småfjärilarter och ca 220 storfjärilsarter före mötet och de under mötet nyanträffade 49 småfjärils- och 22 storfjärilsarterna ökar öns totala artantal till 594. Av tidigare nämnd orsak glömdes man så gott som helt att insamla på skogs- och kärrbiotoper.

Fjärilsfunden under småfjärilsmötet har sammanställts enligt enhetskoordinatrutorna och för endel intressanta arter anges frekvensuppgifter enligt en fyrdelad skala, se huvudtexten. + -tecken framför artnamnet anger för Karlö ny art och ++ första fund från provinsen Norra Österbottens (Ob) södra del. L betecknar larvfynd.

Som ny för landet anträffades den tidigare vid svenska bottenhavskusten kända *Elachista vonschantzi* på en strandäng i Potinlahti med *Calamagrostis striata*. På samma lokal fångades 4 exx av en annan fin *Elachista*-art, antingen en sydlig form av *ingvarella* eller någon denna närstående egen art.

Såsom allmän anträffades *Anchylis paludana* som för ett par år sedan togs som ny för landet på Karlö och man lärde sig skilja arten från den närsläktade *A. badiana*.

Enstaka sena exemplar av *Syncopaena karvoneni* samt ett par exx av den nordliga formen av *Endothenia marginana* med mörka bakvingar tillvaratogs.

På *Salix repenemattorna* på sandmarkerna i Pölliä fann man *Stigmella repentiella* och *Phyllonorycter quinqueguttellus* samt överraskningsarten *Eulamprotes superbella* som man känt i mindre än 10 exx från Finland; av vilka utom de av W. Nylander på 1840-talet invid Uleåborg infångade exemplaren ett fåtal tagits på Hangöudd. Arten anges leva på *Thymus* som ej finns på Karlö där arten förekom på *Salix* och *Empetrum*. *Chionodes violacea* förekom talrikt svärmande kring sandfältens grästorvor samt sparsamt *Bryotropha purpurella* och *umbrosella*.

Som nya för provinsen togs förutom *E. vonschantzi* och *ingvarella* 6 arter: *P. consagana*, *A. margaritana*, *E. aenealis*, *P. perlucidalis*, *E. elutella* och *O. tiedemannianus*.

Trots sökande anträffades inte *S. benanderella*, *E. krogeri* eller *S. salinella*.

Som enda kommentar över storfjärilarna anges att den första veterligen uppfödda *Spaelotis suecican*, vars larv P. Tokola hade hittat gömd under *Hieracium umbellatus* invid Marjaniemis sandstrand i medlet av juni, till stor glädje för de uleåborgska arrangörerna kläcktes strax efter att de sista gästerna hade avrest.

ELACHISTA-KASVATUKSISTA

Markku Huttunen
(27.6. - 1.7.1979)

Keväinä 1976-77 kasvattelin Siilinjärven apatiittialueen lehtoheinissä kovertavia pikkuperhostoukkia. Valtaosa heinien kovertajaperhosista kuuluu runsaslajiseen *Elachista*-sukuun. Osa suvun lajeista samoin kuin *Bielachista*-lajit ovat kuitenkin erikoistuneet lähinnä sarakasveihin (ks. TRAUGOTT-OLSEN & NIELSEN 1977).

Koverteiden rakenne ja sijainti lehdessä sekä toukan ulosteiden sijainti koverteessa vaihtelevat eri lajeilla, ja näiden perusteella perhonen voidaan määrittää ainakin ryhmälleen. Lehden poikkileikkauksessa toukan syömä ontelo voi ulottua läpi koko lehtivihreällisen tylppysolukon tai rajoittua tiettyyn kerrokseen. Päältä (tai alta) katsottuna koverre on useimmiten aluksi kapean käytävämäinen, mutta jatkuu sitten epäsäännöllisen laakeana tai pussimaisena (kuva 1). Kapeat lehdet syödään monasti aivan tyhjiksi laidasta laitaan. - Tutustu VIRAMO 1976!

Kuva 1. *Elachista*-koverteita heinän lehissä
a) *E. revinctella*/*Calamagrostis arundinacea*
E. apicipunctella / samoin
E. apicipunctella / *Milium effusum*

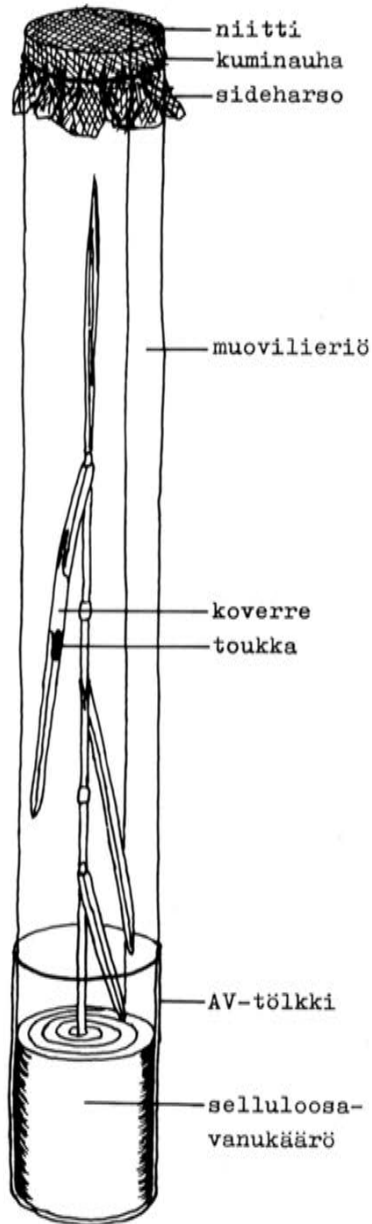
Eluohista-koverteita tapaa varhaiskeväästä myöhäissyksyyn. Keväällä kasvillisuuden ollessa niukkaa koverteiden löytäminen heiniltä on helpointa. Silloin varsinkin talvehtineet toukat saavat pian aikaan helposti erottuvia miinoja heinänoraisiin - jotka asiantuntija-avun turvin ovat toki tunnistettavissa. Kesällä ongelmana voi olla heinien suuri koko ja runsaus. Tällöin on avuksi aikuisia perhoseja haavimalla ensin osoittaa niiden esiintymispaikat. Hyviksi havaituilta paikoilta voi toukkia helposti löytää vieläpä syksyllä karikkeen sekaan kaatuneista heinistä.

Yhdeltä heinältä yhdestä paikasta kannattaa kerätä vähintään 5-10 saman lajin toukkaa. Kustakin erästä pitäisi materiaalia riittää paitsi kasvatukseen myös toukka- ja koverrenäytteisiin. Toukat säilötään 70 % alkoholiin, ja vastaavat (sekä mielellään myös toukalliset) koverteet prässätään. Kasvatusta varten heinät otetaan juurineen. - Maastomuistiinpanoja ei koskaan tee liikaa!

Täysikasvuisten toukkien hoitoon riittää kasvinosan sulkeminen astiaan, missä perhoset voivat kuoriutua parin kolmen viikon koteloajan jälkeen. Talvehtivat toukat saattavat kuitenkin vaurioitua, mikäli koverteet pääsevät kuivumaan. Homehtumisvaara taas vältetään ylläpidettävästä ilmastovaihdosta kosteutta ylläpidettäessä. Keväällä koverteita uitetaan vielä haaleassa vedessä, jotta toukat pääsevät helpommin ulos koteloitumaan (ks. STEUER 1973).

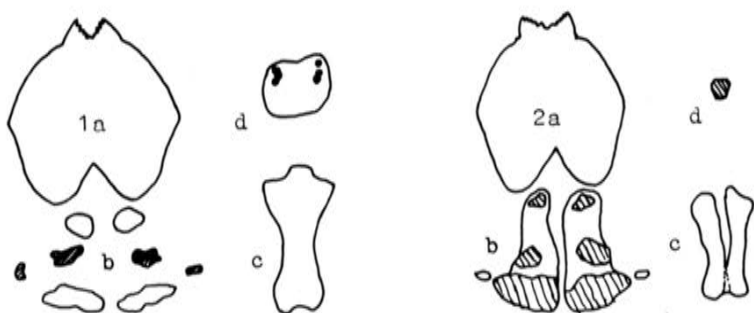
Keskenkasvuisten toukkien ravintokasvit on pidettävä elossa. Heinän juuret kääritään märkään selluloosavanuun, ja kasvi sijoitetaan muovista tehtyyn lieriöön (kuva 2). Lieriön alapää pannaan pohjastaan reititettyyn AV-tölkkiin, yläpää suljetaan tiiviisti harsokankaan ja kuminauhan avulla. Valmiit pienoisterraarit nimilappuineen ladotaan rinnakkain laakealle kastelualustalle. Tutkittaessa perhosten luonnonmukaisia kuoriutumisaikajankohtia toukat kasvatetaan ulkolämpötilassa. - Toukat koteloituvat aikanaan lajista riippuen joko heinän korteen (vyö), lehdentapeeseen (kehto) tai maahan (tässä kasvatus-systeemissä selluloosavanun poimuihin). Kuoriutuneet perhoset (tai loispistiäiset) on niiden noustua harsokankaalle istumaan helppo siirtää myrkkypulloihin.

Verraten yksinkertainen - ja luonnonmukaisin - kasvatusmenetelmä on sulkea kasvinosa maastossa harsopussiin, mikä jo riittää suojaamaan toukat loisilta. Harsoa kuitenkin tarvitaan runsaasti, ja keräilyalue jää väkisin rajoitetummaksi kuin kasvatettaessa toukat yhdessä paikassa.

Kuva 2. *Elachista*-toukkien kasvatussystemi

Elachista-lajit voidaan määrittää myös toukka-asteella, joskaan monien lajien toukkia ei vielä tunneta - ja kasvatuksia tarvitaan. Spriihin säilötyt toukat pehmitetään 10 % KOH:ssa yli yön, huuhdellaan, tyhjennetään pyöristettyllä puutikulla rullaten ja halkaistaan kyljestään ohutkärkisellä preparointiveitsellä. Nahka kovetetaan 70 % spriissä ja levitetään objektilasille, peitinlasi kiinnitetään esim. Euparalilla. Nyt toukkien parhaat tuntomerkit, niskakilvet, keskiruumiin etujaokkeen vatsakilpi sekä peräkilpi (kuva 3), ovat helposti mikroskooppil- la tutkittavissa. Näiden muoto ja kitinisoitumisaste ovat kullekin lajille tunnusomaisia (ks. STEUER 1973, 1976). Ketotaksiaan, karvojen sijainnin ja määrän tutkimiseen ei useinkaan ole tarpeen turvautua.

Kuva 3. *Elachista albifrontella* -toukan (1) ja *E. apicipunctella* -toukan (2) pään muoto (a), niskakilvet (b), vatsakilpi (c) ja peräkilpi (d)

TAULUKKO. Suomessa havaittujen *Elachistidae*-lajien Poaceae-ravintokasvihavainnot

x (laji) ja s (suku) = etupäässä vanhoja keski-eurooppalaisia tietoja (SCHÜTZE 1931, HERING 1957, TRAUOGOTT-OLSEN & NIELSEN 1977)
o = STEUER 1973, 1976
● = kotimaisia havaintoja (M. Huttunen, J. Itämies, M. von Schantz, M. Ahola)

Jako ryhmiin TRAUOGOTT-OLSENin & NIELSENin (1977) mukaan: 1) *E. gleichenella* -ryhmä, 2) *E. bifasciella* -r., alaryhmät *bifasciella*, *pulchella* ja *cerusella* 3) *E. bedellella* -r., alaryhmät *argentella*, *bedellella* ja *unifasciella*, 4) *Coemiotes*-suku.

	1										2a			2b			2c			3a			3b			3c			4	
	Eger	Epose	Edied	Ecomp	Beleg	Eluti	Balbi	Enobi	Epic	Epome	Ehumi	Epulc	Eceru	Earge	Epoll	Etria	Esubo	Eidip	Epul	Ecing	Esuba	Erevi	Ebisu	Cfey	Cexec					
<i>Milium effusum</i>		x			x	x	x	x	•										x		•									
<i>Dactylis (glom.)</i>					x	x	x	x	•				x	x																
<i>Calam. arundin.</i>					x		•	•	•					s	s						•									
<i>C. epigejos</i>					•				x													•								
<i>C. phragmit.</i>								•															•							
<i>Agrostis-suku</i>						x	x	x	•	x	x			x	x								x	x						
<i>Bromus-suku</i>					x		x	x	•					s	s								x	x						
<i>Desch. cespit.</i>	x							•		•	•				s						•	x								
<i>D. flexuosa</i>							•	o													•		x	x						
<i>Melica nutans</i>					o		•	o													•									
<i>M. uniflora</i>				x																	•									
<i>Elymus caninus</i>							s	•				s									•		s							
<i>E. arenarius</i>														x																
<i>Glyceria maxima</i>	x																													
<i>G. fluitans</i>	x								x																					
<i>G. lithuanica</i>								•																						
<i>Poa remota</i>								•													•									
<i>P. nemoralis</i>								•															x	x						
<i>P. palustris</i>							•																							
<i>P. pratensis coll.</i>						x			x	x	s	s	s	s	x					s	•									
<i>P. trivialis + annua + compressa</i>									x	x	s	s	s	s	x					s	•		x							
<i>Brachyp. pinnatum</i>																				o										
<i>B. sylvaticum</i>							s	o						s	x	x	x	•		x	o	x								
<i>Festuca ovina</i>															x	x	x	x	x											
<i>F. rubra</i>															x	x	x	x	x											
<i>F. spp.</i>							s	s		s		s	s	s			s													
<i>F. altissima</i>								o													o									
<i>F. gigantea</i>						x		o													o									
<i>F. pratensis</i>					x																									
<i>F. arundinacea</i>																							x							
<i>Avenula pratensis</i>																														
<i>A. pubescens</i>												x																		
<i>Avena, Avenula ...</i>							s	s	s				s								s									
<i>Holcus mollis</i>							x	s	s	x	x	s	s	x				s						s						
<i>H. lanatus</i>							x	x																						
<i>Koeleria cristata</i>							x	x																x						
<i>Phleum-suku</i>							s																							
<i>Phalaris arundinacea</i>									x			•																		
<i>Phragmites australis</i>													x																	
<i>Trisetum flavescens</i>																								x						
<i>Molinia caerulea</i>																				x										
<i>Sesleria caerulea</i>																					x									

Kotimaista tietoa *Elachista*-heinistä on vain nimeksi (ks. taulukko). Seuraavien heinäskujen yksittäisiltä lajeilta ei tunneta ainuttakaan meikäläistä *Elachista*-lajeja: *Agrostis*, *Alopecurus*, *Anthoxanthum*, *Apera*, *Arctophila*, *Briza*, *Bromus*, *Cinna*, *Hierochloë*, *Hordeum*, *Lolium*, *Nardus*, *Phleum* ja *Puccinellia* sekä osittain *Calamagrostis*, *Deschampsia* ja *Elymus*. Vastaavasti ovat tuntemattomia *Elachista* kilmunella-, parasella-, ingvarella-, krogeri-, vonschantzi- ja littoricola-lajien ravintokasvit.

Jos sinulla on taulukkoa täydentäviä havaintoja, otan tiedot kernaasti vastaan osoitteeseen: Oulun yliopisto, Eläinmuseo, Kasarmintie 8, 90100 Oulu 10. Kaikki toukkien kasvatuksesta kiinnostuneet mukaan!

Lähteet

- HERING, E. M. 1957. Bestimmungstabellen der Blattminen von Europa I-III. - 1406 s. 's-Gravenhage.
- SCHÜTZE, K. T. 1931. Die Biologie der Kleinschmetterlinge unter besonderer Berücksichtigung ihrer Nährpflanzen und Erscheinungszeiten. - 235 s. Frankfurt am Main.
- STEUER, H. 1973, 1976. Beiträge zur Kenntnis der Elachistiden (Lepidoptera). Teil I. - Dtsch. Ent. Z., N.F. 20, 153-169 + 7 Tafeln; Teil II. Ibid., N.F. 23, 165-179 + 5 Tafeln.
- TRAUGOTT-OLSEN, E. & NIELSEN, E. S. 1977. The Elachistidae (Lepidoptera) of Fennoscandia and Denmark. - Fauna Ent. Scand. 6, 1-299.
- VIRAMO, J. 1976. Perhoskoverteista. - Baptria 1:1, 2-8.

JÄSENMATRIKKELI

Seuran jäsenmatrikkeli on edelleen työn alla ja ilmestyyneen syksyllä 1980. Viivästyminen johtuu allekirjoittaneen ajan puutteesta (virkamatkat ulkomaille, näyttelyesite ym.) sekä teknisistä vaikeuksista. Jos matrikkelitietojen kyselylomakkeesi on vielä palauttamatta, niin toimi nopeasti ja ota yhteyttä allekirjoittaneeseen.

OM *Elachista*-UPPFÖDNING

Vår 1976-77 uppföddes från apatitområdet i Siilinjärvi småfjärils-larver av det rikt artföreträdda släktet *Elachista* från minor på gräsväxter. Endel av arterna liksom släktet *Biselachista* är dock specialiserade på starrarter.

Minornas struktur och placering samt ekskrementernas belägenhet i värdväxten är hos olika arter varierande och fjärilen kan således åtminstone till sin grupp bestämmas. Se Baptria 1:1 1976 där Viramo framställer schematiska figurer över minor. Figur 1.

*Elachista*minor hittas lättast tidigt på våren i grässkott och kan av specialister särskiljas. Minor kan anträffas genom hela sommaren till sena hösten men den rikhaltiga vegetationen gör sökandet svårare varför man genom att håva fjärilar kan bestämma förekomstområdet och söka just här t.o.m. på hösten då gräset falnat.

Man bör sträva till att finna 5-10 st larver från samma gräsart och samma lokal då även larv- och minprov tas tillvara. Larverna förvaras i 70 % alkohol och minorerna pressas. Gräsen uppgraves med rot för uppfödningen. Roten omges med fuktigt sellulosavadd och gräset placeras enligt fig 2 i en med förbandstyg sluten plasticylinder placerad i en perforerad AV-burk så att flere bredvid varandra placerade terrarier av detta slag kan bevattnas samtidigt. Larverna förpuppar sig sedan beroende på arten i axet, blandvecket eller sellulosavadden. Vikten av etikettering och anteckningar kan ej överbetonas.

Fullvuxna larver kan slutas i en burk där fjärilen efter ett par tre veckors pupptid kan kläckas.

En enkel och naturlig metod är att i terrängen insluta växtdelen i en tygpåse vilket räcker för att skydda larverna mot parasiter men stora mängder förbandstyg kan behövas.

*Elachista*arter kan även mikroskopiskt bestämmas på larvstadiet efter att ha preparerats (se STEUER 1973,76) vilket illustreras av figur 3. Huvudets form, nack-, mag- och analsköldarnas utseende studeras.

I tabellen anges i Finland anträffade *Elachista*arters näringsväxter inom Poaceae. X anger art och s släkte för huvudsakligen gamla mellaneuropeiska uppgifter, samt O Steuer 73,76.

● betecknar inhemska observationer av fyra samlare. Fjärilarna indelas i grupper enligt Traugott-Olsen & Nielsen 1977.

Av följande grässläkten känner man så gott som ingen inhemsk *Elachista*-uppgift: *Agrostis*, *Alopecurus*, *Anthoxanthum*, *Apera*, *Arctophila*, *Brisa*, *Bromus*, *Cinna*, *Hierochloe*, *Hordeum*, *Lolium*, *Nardus*, *Phleum* och *Puccinellia* samt delvis på arter av *Calamagrostis*, *Deschampsia* och *Elymus*.

Näringsväxterna för *Elachista kilmanella*, *parasella*, *ingvarella*, *krögeri*, *vonschantzi* och *littoricola* är okända. Kompletteringar till tabellen tas tacksamt av författaren, adress i huvudtexten.

KORJAUKSIA SUOMEN PERHOSTEN LUETTELOON

- s. 10 - sukuun *Coleophora* lisäyksenä:
amellivora Baldizzone
 (paikka suvussa sekä vuosiluku myöhemmin)
- s. 11 - *Elachista humilix* jälkeen:
vonschantzi Svensson, 1976
- s. 16 - *Glyphipteryx razowski* jälkeen:
linneella (Clerck, 1759)
- s. 20 - *Lobesia occidentis* tilalle:
euphorbiana (Freyer, 1842)
occidentis auct.
- s. 22 - *Dichrorampha simpliciana* jälkeen:
sylvicolana Heinemann, 1863
pseudoalpestrana (Danilevsky, 1948)
- s. 30 - suku *Strymonidia* seuraavasti:
SATYRIUM Scudder, 1876
STRYMONIDIA auct.
STRYMON auct.
w-album (Knoch, 1782)
FIXENIA Tutt, 1907
STRYMONIDIA Tutt, 1908
STRYMON auct.
pruni (Linnaeus, 1758)
- s. 31 - suku *Mesoacidalia* seuraavasti:
SPEYERIA Scudder, 1872
MESOACIDALIA Reuss, 1926
ARGYNNIS auct.
aglaja (Linnaeus, 1758)
- suku *Euphydryas* seuraavasti:
HYPODRYAS Higgins, 1978
EUPHYDRYAS auct.
materna (Linnaeus, 1758)
iduna (Dalman, 1816)
EURODRYAS Higgins, 1978
EUPHYDRYAS auct.
aurinia (Rottemburg, 1775)
- s. 33 - *po. duplaris* (Linnaeus, 1761)
- s. 34 - *po. griseata* Petersen, 1902
 - *po. ternata* (Schrank, 1802)
 - suku *Mesotype* seuraavasti:
PHIBALAPTERYX Stephens, 1829
MESOTYPE auct.
virgata (Hufnagel, 1767)

- s. 35 - nimen quadrifasciata tilalle:
 quadrifasciata (Clerck, 1759)
 quadrifasciata error
 - nimen Coenotephria Prout, 1914 tilalle:
 COENOTEPHRIA auct.
 - nimen Diactinia auct. tilalle:
 DIACTINIA Warren, 1898
- s. 36 - po. reticulatum (Denis & Schiffermüller, 1775)
 - suku Psycophora seuraavasti:
 PSYCHOPHORA Kirby, 1824
 PSYCHOPHORA error
 sabini (Kirby, 1824)
 sabinii error
 - suvun Perizoma alku seuraavasti:
 PERIZOMA Hübner, 1825
 MESOTYPE Hübner, 1825
 COLOSTYGIA auct.
 COENOTEPHRIA auct.
- s. 37 - po. tibiale (Esper, 1791)
- s. 38 - po. NOTHOCASIS Prout, 1937
 - Boarmiinae tilalle:
 ENNOMINAE
 - po. DIASTICTIS Hübner, 1823 nec Hübner, 1818
 - po. NARRAGA Walker, 1861
 - po. advenaria (Hübner, 1799)
- s. 39 - po. pomonaria (Hübner, 1790)
 - po. ARICHANNA Moore, 1868
- s. 40 - nimen Bapta tilalle:
 LOMOGRAPHIA Hübner, 1825
 BAPTA Stephens, 1829
 - po. bimaculata (Fabricius, 1775)
 - po. GLACIES Milliere, 1874
 - nimen Aspilates tilalle:
 ASPITATES Treitschke, 1825
 ASPILATES error
- s. 41 - nimen Harpyia tilalle:
 FURCULA Lamarck, 1816
 HARPYIA auct.
 - poistetaan Laelia coenosa

TIEDONANTOJA - MEDDELANDEN

Stigmella betulicola (Stt.): InL: Inari, Kattajärvi, 760:54, 1978-06-22, 1 ♂; Inari, Ivalo, 761:52, 1979-06-19, 2 ♂♂ 2 ♀♀, E. Laasonen leg. Maakunnalle uusi laji.

Nematopogon pilellus (D. & S.): InL: Inari, Kattajärvi, 760:54, 1979-06-26, 1 ♀, E. Laasonen leg. Maakunnalle uusi laji.

Lamellocossus terebra (D. & S.): EH: Lahti, Ala-Okeroinen, 1977-"08-07--17", 1 ♂, J-P. Savonius leg.

Phyllonorycter salicicollellus (Sircom): InL: Inari, Kyrö, 762:52, 1979-07-11, 2 ♂♂; Kivijoki, 761:55, 1979-07-04, 1 ♂, E. Laasonen, J. Karvonen & J. Jalava leg. Maakunnalle uusi laji.

Coleophora viminetella Zeller: InL: Inari, Kaunispää, 759:51, 1979-07-07, 1 ♂, E. Laasonen leg. Maakunnalle uusi laji.

Coleophora albidella (D. & S.): InL: Inari, Kyrö 762:52, 1979-07-09 2 ♂♂ 1 ♀, 07-11 1 ♂, E. Laasonen leg. Maakunnalle uusi laji.

Bryotropha boreella (Douglas): InL: Inari, Kyrö, 762:52, 1979-07-09, 2 ♂♂, E. Laasonen leg. Maakunnalle uusi laji.

Olethreutes dissolutanus (Stange): InL: Inari, Ivalojoiki, 761:51, 1979-07-09, 1 ♂, E. Laasonen leg. Maakunnalle uusi laji.

Fabriciana adippe (D. & S.): PK: Lieksa, 701:65, 1979-08-09, lex, T. Lappi leg. Lienee pohjoisin löytö.

Limenitis populi (L.): EK: Virolahti, Virojoki, 6718:539, 1979-07-18, 1 ♀, H. Hytti leg.

Opisthograptis luteolata (L.): U: Helsinki, Kannelmäki, 66834:3824, 1979-12-03, 1 ♂ (vastakuoriutunut), J. Lokki leg.

Pelosiella muscerda (Hufn.): EK: Virolahti, 6719:539, 1979-08-02--03, 1 ♂, S. Korpela leg.

Noctua chardinyi (Boisd.): V: Parainen, Attu 668:24, 1979-07-31, 3 ♂♂, 08-01 1 ♂, J. Finneman leg.

Paradiarsia punicea (Hb.): EK: Virolahti, 6719:539, 1979-07-08--09, 1 ♂, S. Korpela leg.

Mesogona ovalina (Hb.): EK: Virolahti, Virojoki, 6718:539, 1979-08-20, 1 ♂; Virolahti, Pyterlahti, 6717:538, 1979-08-21, 1 ♂, E. Hallikainen leg.

ONKO COSMOTRICHE (SELENEPHERA) LUNIGERALLA KAKSI ALALAJIA SUOMESSA ?

Hannu Saarenmaa

Keräillessäni 1979 EH Ruovedellä Susimäen aarnialueella (6864:354) sain 13.-17. kesäkuuta yhteensä 9 *Cosmotriche lunigeraa*. Samalta paikalta ei loppukesän normaaliin *lunigeran* lentoaikaan lajia tullut. Perhosten lentoajan lisäksi minua hämmästytti niiden ulkonäkö: valkokehnaisuus puuttui melkein kokonaan, ts. ne olivat tummempia kuin etelärannikon yksilöt. Tästä johtuen vaalea aaltoviiru, jota etelärannikon yksilöissä näkee harvoin, on havaittavissa.

Myös siipivälinsä puolesta ruoveteläiset *lunigerat* erosivat tilastollisesti erittäin merkittävästi ($p < 0.1$ %) aikaisemmin Kaakkois-Suomesta keräämästäni materiaalista, mikä ilmenee seuraavasta asetelmasta:

	Imatran ymp.	Ruovesi	VALLE (1937)
keskim. siipiväli, mm	35.7	40.8	
keskihajonta, mm	± 1.04	± 1.34	
vaihteluväli, mm	33.0-37.5	39.0-43.5	39-51
mitattuja yksilöitä	21	8	
lentoaika	20.7-13.8	13.-18.6.	"heinäkuu"

Helsingin hyönteismuseosta ruoveteläisten kaltaisia yksilöitä löytyi mm. Vaasasta ja Muoniosta talletettuina.

Meillä on pidetty vaaleita yksilöitä päämuotona ja tummia taas sen muotona *lobulina* (ks. VALLE 1937, KOCH, 1964). Saksalainen DANIEL (1952) on kuitenkin selittänyt Alpeilta nimimuotoa kookkaamman alalajin *burmanni*, jota myös muoniolaiset yksilöt hänen mukaansa muistuttavat.

Edellä mainitut havainnot aiheuttavat monia kysymyksiä:

- Onko värimuuntelu jatkuvaa vai polymorfista?
- Onko lentoajalla vaikutusta perhosten kokoon ja väritykseen?
- Millä alueilla alkukesän lentoa esiintyy?
- Onko alku- ja loppukesän lennon raja jyrkkä ja lentääkö jossain kumpaakin kantaa?
- Ovatko alku- ja loppukesän kannat lisääntymisessä eristäytyneitä toisistaan (ilmeisesti tässä ei ole kysymys vain eri sukupolvista) ja onko niiden biologiassa muitakin eroja?
- Kuuluvatko pohjoiset ja/tai alkukesän yksilöt omaan alalajiinsa ja mikä on sen nimi?

Osa em. kysymyksistä on selvitettävissä tietojen keruulla.

Allekirjoittanut vetoaakin seuran jäseniin ja toivoo saavansa tiedot kaikista kokoelmissa olevista levitetyistä *lunigera*-yksilöistä "kantakirjaan" merkittäviksi. Alkukesän sekä Keski- ja Pohjois-Suomen havainnot ovat erityisen arvokkaita. Myös kasvatus- ja toukkatiedot ovat tervetulleita. Tietojen käsittely tapahtuu ATK:lla, joten toivon, että ne lähetetään oheisen lomakkeen muodossa. Jokainen yksilö merkitään omalle rivilleen.

Koodausohjeita

Sukupuoli: Tyhjä sarake = σ , 1 = φ , 2 = kasvatettu σ
3 = kasvatettu φ , 4 = pelkkä toukkatieto

Siipiväli: Vähintään 0.5 mm tarkkuudella maksimikohdasta.
Merkitään ilman pilkkua

Kehnäisyys: Arvostellaan asteikolla 5 - 1, missä
5 = paljon vaaleaa kehnää (vaalea yksilö)
4 = kohtalaisesti vaaleaa kehnää
3 = vähän vaaleaa kehnää
2 = erittäin vähän vaaleaa kehnää
1 = ei lainkaan vaaleaa kehnää (musta yksilö)
0 = kulunut yksilö, jota ei voi määrittää

Tarkastele mustaa taustaa vasten! Harvassa kokoelmassa lienee koko skaalaa, joten jos luokittelu tuntuu vaikealta, jätä tyhjää tai tuo perhoset syyskuun kokoukseen

Aaltoviiru: 2 = erottuu vaaleana
1 = puuttuu tai koostuu mustista viiruista
0 = kulunut yksilö, jota ei voi määrittää

Lomakkeiden palautus ja tiedustelut

Hannu Saarenmaa
Asemieskatu 9 A 1
96100 Rovaniemi 10
puh. (koti) 991-20388 (työ) 991-15721

LOMAKEMALLI

1979	06 13	kesto- rysin- jälkim- mäinen kk pv	P-koor- dinaatti (alkuosaa)	I-koor- dinaatti (loppu- osa)	sukupuoli	415	siipiväli (mm) (ilman pilkkua)	2	kehnäisyys	2	aaltoviiru	EH	maakunta	RUOVES	kunta (6 kirjainta)	SEM	löytäjä (mahd. v- henne)	kokoelma (jos eri kuin löy- täjä	ESIMERKKIHAVAINTO	kasvatustiedot, kommentit (touk- kien ym. löytök- ja pv tänne, ei alkusarakkeelle)
------	-------	--	-----------------------------------	--	-----------	-----	-----------------------------------	---	------------	---	------------	----	----------	--------	------------------------	-----	--------------------------------	---	-------------------	--

Kirjallisuutta

Daniel, F. 1952. Eine alpine Unterart von *Selenephra lunigera* Esp. (Lep., Lasiocampidae). - Mitteilungen d. Münchn. Entomol. Gesellsch. 42:125-129, 4 figs.

Koch, M. 1964. Wir bestimmen Schmetterlinge. II. 148 pp. Berlin.

Valle, K.J. 1937. Suurperhoset. II. Animalia Fenn. 3.

HAR COSMOTRICHE LUNIGERA TVÅ UNDERARTER I FINLAND?

Vid insamling i Ta Ruovesi (6864:354) på skogsområdet Susimäki 13.-17. juni fångade förf. 9 av *Cosmotriche lunigera*. Under den normala flygtiden i slutet av sommaren kom inte ett enda *lunigera*-exemplar. Förutom flygtiden förvånade även fjärilarnas utseende: vingribbornas vitpudring saknades nästan helt, exemplaren var mörknare än desamma vid sydkusten. Av denna orsak framträder även den ljusa våglinjen vilken sällan syns hos sydkustexemplaren.

Även genom sin vingbredd skiljer sig ruovesi-*lunigera* statistiskt signifikant ($P < 0.1\%$) från mitt tidigare i Sydöstra Finland insamlade *lunigera*-material såsom av tabellen framgår: (i huvudtexten).

På Zoologiska museet i Helsingfors hittades exemplar av ruovesityp tagna bl.a. i Vasa och Muonio.

Hos oss har man ansett ljusa exemplar utgöra huvudformen och mörka formen *lobulina* (se. VALLE 1937, KOCH 1964). Tysken Daniel (1952) har dock beskrivit underarten *burnanni* från alperna vilken är större än namnformen och enligt denne påminnande om muonioexemplaren.

Ovannämnda iakttagelser ger upphov till många frågor:

- Är färgvariationen fortgående eller polymorf?
- Har flygtiden betydelse för fjärilarnas storlek och färg?
- Inom vilka områden föreligger försommarflygning?
- Är gränsen mellan flygtiden på för- och sensommaren skarp och finns det någonstans av båda stammarna?
- Är för- och sensommarens stammar till sin förökning isolerade från varann (uppenbarligen är det här ej frågan om enbart olika generationer) och uppvisar deras biologi även andra olikheter?
- Utgör de nordliga och/eller försommar-exemplaren en egen underart och hur skall den benämnas?

Endel av ovanstående frågor bör klarläggas genom insamling av uppgifter och undertecknad väddar därför till föreningens medlemmar med en önskan om att få uppgifter om alla i samlingarna befintliga uppspända *lunigera*. Försommariakttagelser från Mellersta och Norra Finland är särskilt viktiga, också uppfödning- och larvuppgifter är viktiga. Uppgifterna behandlas med adb och önskas ifyllda enligt modellblanketten.

ONNITTELUT KUNNIAPUHEENJOHTAJALLE

Prof. Esko Suomalaisen täyttäessä 70 vuotta 11.6.1980 Suomen Perhostutkijain Seura omisti hänelle yhdessä Suomen Hyönteistieteellisen Seuran ja Helsingin Hyönteistieteellisen Yhdistyksen kanssa Notulae Entomologicaen vuosikerran - prof. Suomalainenhan on lehden valtuuskunnan puheenjohtaja. Juhlava omistus valokuvineen ilmestyy numerossa 4.

Koska kunniapuheenjohtajamme vietti merkkipäiväänsä matkoilla, onnittelemme häntä näin Baptrian välityksellä ja toivotamme hänelle runsaasti tuloksekkaita perhostutkimusvuosia.

Hallitus

SUOMALAISEN PERHOSTUTKIMUKSEN VUOSIPALKINTO

Seuran 25-vuotisjuhlakokous 12.03.1980 hyväksyi hallituksen esityksen perhostutkimuksen vuosipalkinnosta sekä sille seuraavan johtosäännön:

Palkinto jaetaan lähinnä kotimaisten lajien ekologiaa, taksonomiaa, genetiikkaa ja faunistiikkaa koskevista töistä kevät- tai muussa kevätkauden kokouksessa edellisen vuoden parhaaksi arvioidusta julkaisusta.

Palkinnon koosta päättää seuran hallitus, joka parhaista tietoonsa tulleista julkaisuista palkitsee vuosittain yhden tai erityisistä syistä kaksi julkaisua ja voi myös jättää palkinnon jakamatta.

Palkinnon voivat saada seuran kotimaiset jäsenet siten, että palkinto voidaan jakaa samalle jäsenelle korkeintaan kerran viidessä (5) vuodessa. Palkinnon saajan on oltava ollut viimeiset kolme (3) vuotta seuran jäsenenä.

Palkinnon saajan(t) valitsee hallitus; hallituksesta valittu työryhmä, johon voi kuulua ulkopuolisia asiantuntijoita tai hallituksen ulkopuoleltaan valitsema asiantuntijaelin.

KOKOUSSELOSTUKSIA

Helmikuun kokous 13.02.1980, Suomen Perhostutkijain Seuran ja Tieteellisen Perhostutkimuksen Edistämisrahaston sääntömääräiset kevätkokoukset 12.03.1980 ja maaliskuun 25-vuotisjuhlakokous 12.03.1980.

Helmikuun kokouksen puheenjohtajana toimi Kauri Mikkola ja sihteerinä LKT Leena Laasonen. Läsnä oli 67 jäsentä. Illan esitelmän piti Kauri Mikkola "Perhosten talvehtiminen; diapaussi ja kylmänkestävyys". Talvihorros on Suomessa vallitseva talvehtimismuoto, vain muutamalla lajilla on havaittu poismuuttoa syksyllä (*P. brassicae*, *V. atalanta*, *V. cardui*). Diapaussi - kehitystauko - on perinnöllisesti määräytyvä ja useimmilla lajeilla osittainen, harvemmin ehdoton. Diapaussi ei aina sijoitu talveksi, varsinkin etelämpänä on lajeja, jotka viivästävät kehitystään kuuman, kuivan kesäkauden yli. Diapaussin tarkoituksena on lisätä otuksen kylmänkestävyyttä (kuumankestävyyttä) ja kuivankestävyyttä. Hapen ja ravinteiden kulutus on vähäisimmillään. Diapaussin lopettaa useimmiten lämpötilan kohoaminen tai päivänpituuden muutos. Toisen sukupolven kehittymiselle ratkaisevaa Suomessa on lämmin varhaiskesä.

Virallisista asioista: Prof. Esko Suomalainen toivoi lisää jäseniä Eurooppalaiseen Perhosseuraan (asiasta kiinnostuneet ottakaa yhteys puheenjohtaja Mikkolaan). Harri Luoma ilmoitti Anjalankoskelta *E. norvegican* (Stgr.) ja Osmo Peltonen kolme ES:lle uutta lajia.

Kevätkokouksiin toivotti aluksi osallistujat tervetulleiksi seuran puheenjohtaja. Sen jälkeen valittiin kokouksien puheenjohtajaksi akateemikko Olli Lehto ja sihteeriksi dosentti Erkki M. Laasonen. Alkumuodollisuuksien jälkeen luki seuran sihteeri vuosikertomukset ja nuorisosaaston vuosikertomuksen; kirjastonhoitaja kirjastokertomuksen ja rahastonhoitaja tilikertomukset ja vuodenvaihteen tili-asetat. Seuran ja rahaston tilintarkastaja Hackman luki tilintarkastuskertomukset. Kaikki kertomukset hyväksyttiin yksimielisesti ja tilintarkastajien suosituksesta päätettiin yksimielisesti myöntää seuran hallitukselle tili- ja vastuuvapaus. Rahaston varoista varattiin virkailijain ja Baptrian toimituksen käyttövaroiksi n. 3 500 markkaa.

Maaliskuun 25-vuotisjuhlakokouksen puheenjohtajana toimi Kauri Mikkola ja sihteerinä Erkki M. Laasonen. Läsnä oli 107 jäsentä. Juhlaesitelmän piti prof. Esko Suomalainen "Etelä-Amerikan Heliconiidiperhoset". Loistavan esitelmän referaatti myöhemmin. Tämän jälkeen kutsui puheenjohtaja seuran yksimielisen päätöksen perusteella prof. Esko Suomalaisen seuran kunniapuheenjohtajaksi ja prof. Harry Krogeruksen seuran kunniajäseneksi, luonnehtien lyhyesti

molempien valtavaa työtä seuran hyväksi sen ensimmäisten 25 vuoden aikana. Professorit Suomalainen ja Krogerus pitivät lyhyet kiitospuheet, joissa he korostivat seuran jäsenistön harvinaisen innostunutta ja aktiivista henkeä sekä seuran harvinaista kykyä kerätä joukkoihinsa nuorisoa. 25-vuotispäivän kunniaksi seurasi joukko luonnontieteellisten seurojen tervehdyksiä: Suomen Hyönteistieteellinen Seura fil. maist. Osmo Peltonen, Entomologiska Föreningen i Helsingfors/Helsingin Hyönteistieteellinen Yhdistys prof. Max v. Schantz, Suomen Biologian Seura Vanamo dos. Juhani Lokki, Societas pro Fauna et Flora Fennica prof. Walter Hackman.

Tervehdyssanoissa toistuivat kiitokset seuramme aktiivisuudesta ja nuorekkuudesta, rohkenipa eräs tervehtijä suoraan nimittää meitä Suomen aktiivisimmaksi luonnonsuuraksi. Turun Eläin- ja Kasvitieteellisen Seuran hyönteiskerho oli lähettänyt sähkötervehdyksen.

Vielä esitti puheenjohtaja hallituksen nimissä perustettavaksi kunniaapalkinnon "Suomalaisen perhostutkimuksen vuosipalkinto". Puheenjohtaja hahmoitteli säännöt ja käytännön ratkaisut: vuosittain n. 2 000 markan palkinto 0 - 2 palkintona parhaimmasta seuran jäsenen julkaisemasta perhoskirjoituksesta. Palkinto päätettiin perustaa yksimielisesti.

Kokouksen epävirallinen osa jatkui juhlaillallisilla ravintola Perhossa kutsuttujen kunniavieraiden juhliessa iltaa (läsnä n. 50 jäsentä).

Huhtikuun kokous 16.4.1980 (yhteiskokous Helsingin Hyönteistieteellisen Yhdistyksen kanssa) ja toukokuun kokous 14.5.1980.

Huhtikuun kokouksen puheenjohtajina toimivat vuoroon Harry Krogerus ja Kauri Mikkola, sekä sihteereinä Walter Hackman ja Erkki M. Laasonen. Läsnä 69 jäsentä. Heti alkuun oli ulkomaisen esitelmöitsijän cand. scient. Ebbe Schmidt-Nielsenin (Kööpenhamina, Tanska) esitelmä "Om systematik för primitiva fjäriligrupper baserat på en forskningsresa till Patagonien". Esitelmä valotti monia uusia näkökantoja alkeellisten perhosten järjestämiseen luonteviksi heimojen ja sukujen ketjuiksi. Ilmeisesti oleellisimpia perhosten kehityspiirteitä ovat imutorven kehittyminen ja imutorven lihaksiston kehittyminen; etusiiven ja takasiiven liitoksen kehittyminen (jugum-uloke) ja naaraan peräaukkojen kehitys kahdeksi erilliseksi aukoksi. Keskustelu liikkui maanläheisemmissä aiheissa - kysyttiin varsin monen ongelmallisen lajiparin tosiolevaisuutta (mm. *rubi-florida*). Esitelmöitsijä saattoi vain antaa viitteitä siitä, miten ongelmia olisi lähestyttävä, ratkaisuja ei hänelläkään ollut väliina tarjota.

Kokouksessa esitettiin tiedonantona maalle uusi laji *Glyphipteryx linneella* Z. Maarianhaminasta, josta sitä tätä kirjoitettaessa lie saatu n. 100 exx. Kerppola ilmoitti toisen suomalaisen yksilön *Dichrorampha cinerascensista* Danil., taasen saatuna Tvärminnestä. Kolme muuta tiedonantoa. Virallisista asioista sen verran, että seuralle on myönnetty kaksi lupaa Helsingin edustan sotilassaarille, siten ettei luvissa ole nimeä, vaan kuka tahansa voi niitä lyhytaikaisesti käyttää (ota yhteys sihteeriin).

Toukokuun kokouksen puheenjohtajana oli Kauri Mikkola ja sihteerinä Erkki M. Laasonen, läsnä 107 jäsentä. Alkuilmoituksista mainittakoon, että Linnaluoto - Kopen "Utsjoen perhosfauna" (engl.) on nyt sitten valmis (Kevo Notes No 5) ja sitä saa mm. seuran tarvikevälittäjältä. Illan esitelmän piti Olavi Sotavalta "Toinen perhosretki Alaskaan". Sotavalta osallistui Lepidopterists' Societyn symposiumiin Fairbanksissa, Alaskassa ja teki sen yhteydessä useita retkiä mm. pitkin Trans-Alaskan öljyjohtoa pohjoiseen Brooks Rangen yli (600 km). Mainion sään ansiosta hystettiin esitelmää useilla biotooppi- ja tilannedioilla. Siellä täällä vilahdelleista perhosnimistä tuntuivat sukujen nimet tutuilta ja lajinimet olivat täysin outoja. Mm. aikaisemmin Arktiidina pidetty suurharvinaisuus *Azala anomala* onkin nyt Lymantriidi. Keskustelua.

Virallisista asioista mainittakoon ensiksi rahastonhoitajan lyhyt yhteenveto erinomaisesti onnistuneesta näyttelystä. Jopa tuntuu siltä kuin yli 12 000 kävijän ansiosta (odotettiin n. 3 500) näyttely olisi tuottanut taloudellista voittoa - ainakin kaikki kulut voidaan hyvin peittää. Hallitus ilmoitti myöntäneensä Jorma Salmelle 500 markan stipendin Suoniemen perhosfaunan selvittelyyn - selostus seuraa aikanaan n. 2 vuoden kuluttua. Tiedonannoissa ilmoitettiin kaksi maalle uutta lajia, *Eupithecia expallidata* Guenée (K. Mikkola), tämä tosin vain alustavana tietona, ja *Monochoera sepicolella* H.S. (E. Suomalainen). *E. expallidata* on suurempi, harmaampi ja suuritäpläisempi kuin *E. absinthiata* ja sen toukka elää varjoisan paikan kultapiiskuilla (*Solidago*). Tämän näköisiä yksilöitä on todettu parisenkymmentä eri puolilta maamme eteläpuoliskoa. - Lisäksi kolme muuta tiedonantoa lähinnä hyvin aikaisista keväthavainnoista (mikäli näitä vielä jäi tiedottamatta - ilmoitus sihteerille kirjeitse). Kokous venyi niin myöhään, ettei ulkomaisten lajien huutokauppaa lainkaan pidetty (halulliset voivat ottaa yhteyttä sihteeriiin).

HAVAINTOJA KERÄTÄÄN**LAPINHAVAINNOT**

(Vastuuhenkilöt Kaj Savonius Länsi-Lappi ja Erkki M. Laasonen Itä-Lappi, osoitteet II kansisivulla.) Havainnot kerätään ja analysoidaan entiseen tapaan. Lähetä tietosi vaikkapa sihteerille, viimeistään syyskuun alussa. Paras tapa olisi käyttää valmista lomaketta. Ellet tällaista saa kesällä käsiisi, käy muikin kirjallinen esitystapa. Mikroista erityisesti toivoo sihteeri lisähavainnoja, hän on jopa valmis avustamaan etiketöidyn, väljän materiaalin määrityksessä.

VAELTAJAHAVAINNOT

(Vastuuhenkilöt Kauri Mikkola ja Erkki M. Laasonen, osoitteet II kansisivulla.) Vaeltajahavainnot pyydetään palauttamaan Kauri Mikkolalle viimeistään lokakuun alkuun mennessä. Käytä mieluiten jäsenkirjeessä 1/80 postitettua lomaketta.

PAIKALLISHAVAINNOT

(Vastuuhenkilöt Harry Krogerus, osoite Porintie 5 P, 00350 HKI 35, Lohjan seutu; ja Osmo Peltonen, osoite Putousrinne 1 C 18, 01600 Vantaa 60, Mäntyharjun seutu.) Monivuotisiin muistiinpanoihin perustuvat tai muutkin havainnot toimitettakoon lähialueilta vastuuhenkilöille mieluummin heti syksyllä (viimeistään marraskuun alkuun mennessä). Jos havaintopaikkasi on kaukana edellämäinituista, varaudu lyhyeen kommenttiin marraskuun kokouksessa.

RUNSAUSVAIHTELUT

(Vastuuhenkilö Ilkka Jalas, osoite II kansisivulla.) Tarkoitus on ryhtymä kehittämään näitä havainnoja; kiinnostuneet ottakaa yhteyttä Ilkka Jalakseen jo etukäteen.

TOISEN POLVEN HAVAINNOT

(Vastuuhenkilö Esko Suomalainen, osoite Museokatu 18, 00100 HKI 10.) Osittain vastuuhenkilön puutteesta johtuen havaintojen teko on päässyt rämettymään. Tosin vuodetkin ovat olleet heikkoja. Luonnollisesti tämä kesä on kaikin puolin mainio - myös toisten sukupolvien runsaudessa - siis tarkoitus on kerätä tältäkin sektorilta laajat havainnot.

SUO-OJITUKSEN VAIKUTUS PERHOSFAUNAAN

Viime vuonna, ks. Baptria 4 (1979):2, s. 32-33, aloitettu selvitys jatkuu. Ole valpas ja tee havainnoja soilla, joita ojitukset uhkaavat tai joita on viime vuosina ojitettu. Havainnot seuran puheenjohtajalle tai sihteerille.

Hallitus

RAHASTONHOITAJAN OSOITE ON MUUTTUNUT

Jorma Wettenhovin uusi osoite on: Haapasaarentie 9 C 326, 00960 HELSINKI 96. Puhelinnumero on entinen 90-314 239.

PERHOSNÄYTTELY »PERHOSET 80»

Näyttelystä muodostui melkoinen yleisömenestys (yli 13 000 kävijää). Tarkempi raportti näyttelystä seuraavassa numerossa. Tässä yhteydessä haluamme jo kiittää kaikkia niitä seuramme jäseniä, jotka uhrautuvan yhteistyöhengen avulla edesauttoivat näyttelyn onnistumisessa niin ennen näyttelyä, näyttelyn aikana kuin näyttelyn jälkeenkin. Näyttelyn kylkiäisinä saimme mm. värikkään perhosaiheisen julisteen ja Baptria-aiheisen paidan (ks. tarvikevälitys) sekä runsaasti uusia jäseniä. Muista näyttelyn tuloksista myöhemmin lisää. Vielä kerran monet kiitokset kaikille avustajille ja toimitsijoille sekä erityisesti näyttelyosastojen luojille.

Näyttelytoimikunta

VALOKUVAUSKILPAILU

Valokuvauskilpailu julistettiin edellisessä Baptrian numerossa (s. 15). Kuvatkaapa siis hyviä perhoskuvia pitkin kesää ja lähettäkää ne kilpailuun viimeistään marraskuun kokoukseen mennessä.

JÄSENISTÖ

HELMIKUUN kokouksessa hyväksyttiin jäseniksi Kimmo ALITALO, Seppo KOTIRANTA, Kari Ilmari MYLLYNEN, Jari Seppo MÄKINEN, Pekka OJANEN, Petri RANNIKKO ja Kaj VAITINEN. Jäseniksi ehdotettiin: kunniajäseniksi Esko SUOMALAINEN (kunnia-puheenjohtajaksi) ja Harry KROGERUS, sekä varsinaisiksi jäseniksi Peder SKOU Tanskasta, Juha SILJANDER ja Kaj VIHERKOSKI.

MAALISKUUN 25-vuotisjuhlakokouksessa hyväksyttiin kunniajäseniksi Esko SUOMALAINEN (kunniapuheenjohtajaksi) ja Harry KROGERUS.

HUHTIKUUN kokouksessa hyväksyttiin Peder SKOU Tanskasta, Juha SILJANDER, Kaj VIHHERKOSKI ja 15 v. täyttäneet Jari FINNEMAN, Tapio RANTALA, Hannu Sakari TASKINEN, Martti Mikael TÖRNWALL ja Petri Juhani VAINIO. Jäseniksi ehdotettiin Kjell TUNSÄTER Ruotsista, Antti Yrjänä HALLI, Tuomo Johannes HOLI, Markku Juha KAIKKONEN, Kimmo Henriikki KETOLA, Jorma MUSTONEN, Timo PULLI, Pehr Ingmar Aslak RIKBERG, Kari SAARVOLA, Petri SAVILAHTI, Jaakko SALONEN ja Magnus ÖSTMAN.

TOUKOKUUN kokouksessa hyväksyttiin Kjell TUNSÄTER Ruotsista, Antti Yrjänä HALLI, Kimmo Henriikki KETOLA, Jorma MUSTONEN, Timo PULLI, Pehr Ingmar Aslak RIKBERG, Kari SAARVOLA, Jaakko SALONEN, Magnus ÖSTMAN ja 15 v. tällä välin täyttäneet Janne KESKINEN ja Marko NIEMINEN. Kokouksessa ehdotettiin jäseniksi Pasi AALTO, Pirjo Riitta AHOLA, Pertti Unto Juhani ALANNE, Esko Arvi Juhani ANTTILA, Anssi AROHONKA, Eero Tapani AVELLAN, Pertti Erik EKDAHL, Hannu Kari HARTIALA, Ossi Ilmari HEISKANEN, Seiija Annikki HIRVONEN, Jari HOLM, Jarmo Aatos HONKANEN, Väinö Juhani HUOTARI, Vesa Erkki HUTTUNEN, Harri JALAVA, Karl-Heinz Hannu KAISER, Jouni KARHUNEN, Jussi KESKITALO, Veikko Unto KETOJA, Kimmo Tapio KOIVU, Yrjö Eelis KOKKONEN, Juha Ensio KOPONEN, Aila Elina KUKKONEN, Ilpo Johannes KURKI, Markku KÄPYLÄ, Jorma Vilho LAHTINEN, Jukka Tapio LAPPETELÄINEN, Ilkka Juhani LEHTO, Juha Pekka LINDSTEDT, Tuire Harriet LONKA, Jyrki NIEMINEN, Heikki Vihtori NISULA, Martti Kalevi LUOTO, Jarkko Olavi NURMI, Jyrki Ilari OJANIEMI, Guy Helge Edvin OTTOSON, Petri Juhani PAJUNEN, Antti Paavali PIIROLA, Stella Harriet Punto, Lassi RÖNKKÖ, Pentti Olavi SANTALA, Jukka Tuomo Tapio SEUTU, Tuure Mikael SINERVIRTA, Pasi Matti SOMERO, Arto Paavo Antero SULANEN, Hilikka Kaarina TEERIKORPI, Mika Eljas UUSITALO, Petri Juhani VAINIO (uudelleen), Olavi Veikko VALTA, Antti Olavi VASTAPUU, Reijo Antero VUORISTO, sekä alle 15 vuotiaat Tapio Lauri AHONEN, Juhana Mikael HÄHL, Seppo Ilmari HEIKKINEN, Iiro Olavi HEINIÖ, Tero Olavi HIETALA, Tuomas HONKANEN, Aki Sakari HÄRMÄ, Jari Kalevi KAATERI, Marko Juhani KETVEL, Anssi Ilmari LAHTI, Kim Ilari Waldemar MANDELIN, Markus MÄNNISTÖ, Topi Olavi NIEMINEN, Sami Olavi NURKKA-TUORILA, Harri Tapani NÄIVÖ, Tero Marko Juhani OLKKONEN, Marko Jari PELTONEN, Mika Juhani PUTKONEN, Esa REINIKKA, Mika Tuukka Kalevi SALMINEN, Rauno Antero SIIRIKAINEN, Timo Tauno TIRKKONEN, Jouni Olavi TUOHINO, Marko VAIHEVUORI. Yhteensä 75 ehdotusta, joista n. 70 näyttelyn yhteydessä ilmoittautuneita. Kun tähän vielä lisätään muutama keskeinen anomus, niin näyttelyn sadoksi pelkinä uusina jäseninä voidaan arvioida n. 90 sielua.

TULEVIA KOKOUKSIA

Seuraava luettelo on hyvin alustava, joten muutoksia saattaa tulla. Seuratkaa tarkoin tätä palstaa seuraavasta numerosta.

Syyskuu: 17.9.1980 klo 19.15. Yhteenvedot Lapin havainnoista.

Lokakuu: 8.10.1980 klo 19.15. Tiedonannot (Etelä-Suomen harvinaisuudet sekä vaeltajahavainnot).

Marraskuu: 12.11.1980 klo 19.15. Etelä-Suomen paikalliskaunat kesällä 1980.

Joulukuu: 10.12.1980 klo 19.15. Esitelmän aihe ilmoitetaan myöhemmin.

NUORISOJAOSTON KOKOUKSIA

Syyskuu: 10.9.1980 klo 18.30. Seppo Parkkinen: Suomalinnän perhosfaunasta. Lisäksi MÄÄRITYSPALVELUA: Tuokaa mukaan enintään 50 perhosta; ei vaikeasti määritettäviä pikkumittareita *Eupithecia*-suvusta. ILMOITTAKAA MIELENKIINTOISIA HAVAINTOJANNE.

Lokakuu: 1.10.1980 klo 18.30. Aihe ilmoitetaan myöhemmin.

Marraskuu: 5.11.1980 klo 18.30. Aihe ilmoitetaan myöhemmin.

Joulukuu: 3.12.1980 klo 18.30. Aihe ilmoitetaan myöhemmin.

BAPTRIA 3 / 80

Baptria 3/80 ilmestyy syyskuussa 1980 ja siihen tarkoitettun aineiston viimeinen jättöpäivä on 1.9.1980. Tämän numeron viivästymistä pyytelen kovasti anteeksi ja toivottelen kaikille tuloksekasta kesän jatkoa.

KERÄILYTARVIKKEIDEN VÄLITYS

- Hyönteisneulat n:o 00 - 3	100 kpl pussi	7.-
" " "	1000 kpl pussi	65.-
- Mikroneulat n:o 015 ja 020	500 kpl pussi	15.-
- Etikettimeulat n:o 801	500 kpl pussi	15.-
- Perhosrysiä (malli "Jalas", Ø n. 60 cm tiedustelut suoraan Heikki Attilalle, puh. 90-269 562, osoite: 03100 NUMMELA)	n.	90.-
- Suurennuslaseja: 10 x		25.-
- Luppeja: 12 x		23.-
- Atulat		16.-
- Sekavalolamppuja 160 W		45.-
- Suomen perhosten luettelo (1977) (+ muovikannet)		13.-
" " " (ilman kansia)		7.-
- Vaihtopisteluettelo, mikrot (1978)		8.-
" " makrot (1980)		10.-
- Etikettipanos, makrot (1975)		5.-
- Lajihakemisto kiertokirjeisiin 1955-1973		10.-
- Catalogus macrolepidopt. (1962)		1.-
" " (muistiinpanopainos)		1.-
- Catalogus microlepidopt. (1971)		1.-
- Enumeratio coleopterorum ... (1979)		25.-
- Eripainoksia:		
Zwei gunandromorphe Exemplare von <i>Lasiocampa quercus</i> L. (Osmo Heikinheimo, 1943)		5.-
Noteworthy records of Finnish Lepidoptera 1955-1974. I. Hesperioidea, Papilionoidea, Bombycoidea and Geometroidea (E. Suomalainen, J. Kaisila & K. Mikkola, 1980)		5.-
Lepidoptera of Utsjoki, northernmost Finland; Kevo notes 5/80 (E. Linnaluoto & S. Koponen, 1980)		30.-
- Seuran hopeinen rintamerkki (Baptria-aiheinen)		8.-
- T-paitoja (valkea, jossa musta Baptria-kuva) lasten koot 160 ja 170		30.-
aikuisien koot 48, 50, 52 ja 54		
- Perhosaiheinen juliste, värillinen (90 x 120 cm)		10.-

TOIMITUSTAPA: Yllämainittuja tarvikkeita on saatavissa Eläinmuseolla varsinaisten kuukausikokousten edellä ja väliajalla sekä touko- ja syyskuun nuorisosaaston kokouksien edellä. Keräilytarvikkeiden välittäjän osoitteella (ks. II kansisivu) voivat pitkämatkalaiset tilata tarvikkeita postiennakolla toimitettavaksi. Alle 50.- markan lähetyksistä laskutetaan pientoimituslisä (paketeista 5.- ja kirjeistä 3.-). Postitse ei toimiteta tarvikkeita Helsingissä, Espoossa, Vantaalla tai Kauniaisissa asuville (lähetätkää tuttavanne asioimaan kokouksiin). Kesän aikana myyntiä suoritetaan seuraavina aikoina tarvikevälittäjän kotiosoitteesta (ks. II kansisivu): 20.7. ja 24.8. klo 18-20.

SUOMEN PERHOSET, YÖKKÖSET, 2

Julkaisija: Suomen Perhostutkijain Seura
Kustantaja: Otava
Toimittajat: Kauri Mikkola, Ilkka Jalas ja Sakari Nenye (kuvat)

Sisältää: lajit: *Simyra albovenosa* - *Schrankia costaestrigalis*
lajinkuvaukset, joissa mm. piirroksia erityistunto-
merkeistä, levinneisyyskartat, yleisyys ja runsaus,
elinympäristö, lentoajat, pyyntitavat, kehitys-
asteet, talvehtiminen, ravintokasvit
kuvataulut
lentoaikataulukot

Hinta seuramme välittämänä 80.- / kpl (kirjakauppahinta 124.- / kpl)

Seuramme välittää kirjaa seuraavilla tavoilla:
Eläinmuseon ala-aulan vaatteiden vartijoiden
välityksellä eläinmuseon aukioloaikoina
kokousten edellä ja väliajoilla
postitse tilausosoitteella: Henry Holmberg,
Vainiotie 26, 00700 Helsinki 70
puh. 90-354 981

Osaa 1 saatavana hintaan 75.- / kpl (kirjakauppahinta 122.- / kpl)